

Over wat echt belangrijk is

1	Inleiding	5
2	Gewone vragen en levensvragen	6
3	Levensbeschouwing	8
4	Filosofie	10
5	Het nut van filosofie	14
6	Samen nadenken over levensvragen	16
	Begrippen bij hoofdstuk 1	19

HOOFDSTUK

1

HOOFDSTUK

2

Samen op de wereld

1	De anderen en ik	21
2	Omgaan met jezelf	25
3	Omgaan met anderen	26
4	Omgaan met alles wat leeft	30
	Begrippen bij hoofdstuk 2	33

Over wat wel en niet deugt

1	Goed en kwaad	35
2	Normen en waarden	36
3	De gouden regel	39
4	Laura kijkt terug	41
5	Wat is een deugd?	43
6	Dapperheid	44
7	Eerlijkheid	47
	Begrippen bij hoofdstuk 3	51

HOOFDSTUK

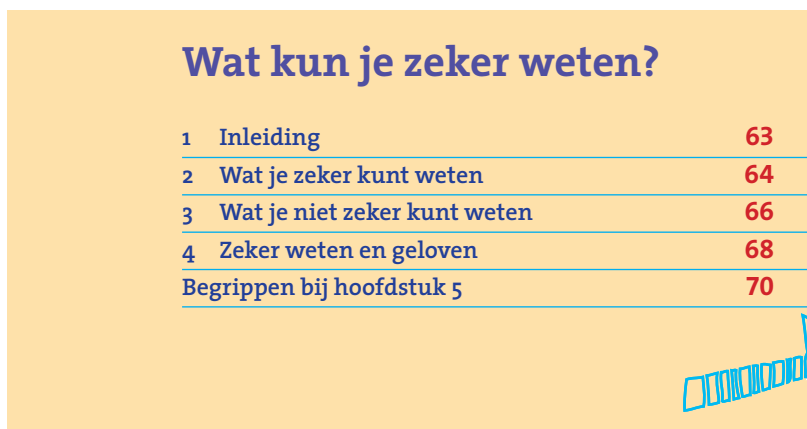
3

Hoofdwaarden in onze maatschappij

1	Vrijheid	53
2	Gelijkheid	56
3	Democratie	58
4	Tolerantie	60
Begrippen bij hoofdstuk 4		61

Wat kun je zeker weten?

1	Inleiding	63
2	Wat je zeker kunt weten	64
3	Wat je niet zeker kunt weten	66
4	Zeker weten en geloven	68
Begrippen bij hoofdstuk 5		70

Jodendom, christendom, islam

1	Inleiding	73
2	Het jodendom	74
3	Het christendom	79
4	De islam	88
5	Man en vrouw in de abrahamitische godsdiensten	92
Begrippen bij hoofdstuk 6		94

Paragraaf 1 Inleiding

Op school krijg je allerlei vakken: aardrijkskunde, Engels, wiskunde enzovoort. Bij de verschillende vakken leer je verschillende dingen. Zo leer je bij aardrijkskunde over landen en zeeën, over klimaat en over grondsoorten en bij lessen Engels leer je de Engelse taal.

Wat leer je nu in de lessen bij dit vak? In deze lessen gaat het over wat echt belangrijk is in het leven. Je leert nadenken over heel lastige vragen als: wat is de zin van het bestaan, waarom bestaat er eigenlijk iets? Waar komt alles wat bestaat vandaan? Waarom is er zoveel lijden en verdriet op de wereld? Hoe moeten mensen met elkaar omgaan? En hoe met dieren?

Om voor jezelf meer duidelijkheid te krijgen over dergelijke vragen is het goed om te luisteren naar wat anderen vinden. Met de mening van anderen hoef je het niet eens te zijn maar je kunt er vaak wel iets van leren. Zeker als het meningen zijn van mensen die diep hebben nagedacht over deze vragen. Zulke meningen tref je in dit boek vaak aan, soms tegenstrijdige meningen zodat je zelf wordt uitgedaagd te kiezen. Diep nadenken over wat echt belangrijk is, wordt ook wel *filosoferen* genoemd.

Ook iemand die niet nadenkt of wil nadenken over waar het echt om draait in het leven, heeft dingen die voor hem belangrijk zijn. Stel je voor dat iemand zegt dat hij absoluut niet wil nadenken over wat belangrijk is. Als je goed oplet kun je toch ontdekken wat voor die persoon belangrijk is. Op tv kijkt hij bijvoorbeeld naar alles wat met voetbal te maken heeft: kennelijk is voetbal voor hem heel belangrijk. Of hij bezoekt iedere week zijn opa en oma: die zijn kennelijk heel belangrijk voor hem. Zoals voor iedereen zijn ook voor deze persoon sommige dingen wel en andere dingen niet zo belangrijk. Hij denkt er alleen niet echt over na, is zich niet zo bewust van de keuzes die hij maakt.

Opdracht 1 en 2, p. 3

HOOFDSTUK 1

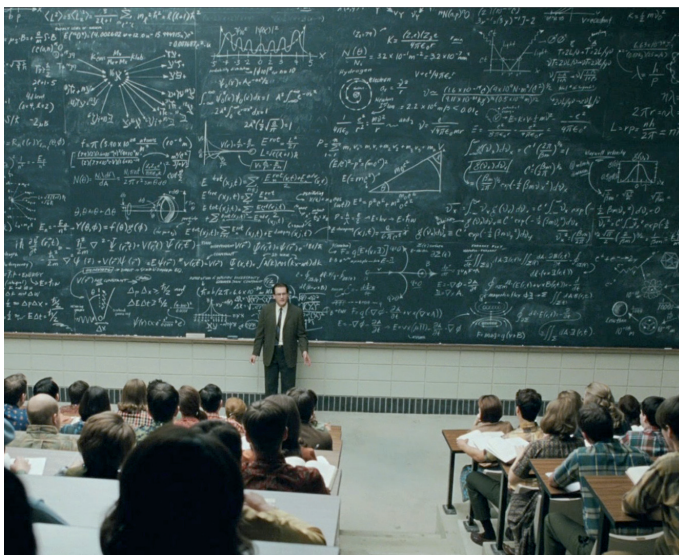
Paragraaf 2 Gewone vragen en levensvragen

Nadenken doe je voortdurend en over van alles en nog wat. Zo kun je nadenken over de vraag wat je vanavond zult doen: spreek je met iemand af of kijk je thuis tv? Fiets je vanmiddag na school recht naar huis of niet? Vragen waarop je door na te denken een antwoord hoopt te vinden. Ook op school komen allerlei vragen aan de orde. Bijvoorbeeld vragen die over *rekenen*, *taal* en *mens en maatschappij* gaan.

Al deze vragen en zelfs alle vragen die denkbaar zijn, verdelen we nu in twee soorten: *gewone vragen* en *levensvragen*. We doen dit omdat je dan daarna beter begrijpt waar deze lessen over gaan: namelijk over *levensvragen*.

2.1 Gewone vragen

Gewone vragen zijn vragen waarop je een duidelijk antwoord kunt geven. Een voorbeeld van een gewone vraag is: hoe laat is het? Wanneer je wilt weten hoe laat het is, kun je op een klok kijken, dan heb je een duidelijk antwoord.

Nog een voorbeeld van een gewone vraag: wat is de hoofdstad van Frankrijk? Het antwoord op die vraag is helder: Parijs is de hoofdstad van Frankrijk. En geen enkele andere stad, dus niet Den Haag of Berlijn.

Een gewone vraag kan gemakkelijk te beantwoorden zijn, maar er zijn ook gewone vragen die moeilijk zijn. De volgende vraag is een gewone maar moeilijke vraag: je gaat te voet van Amsterdam naar Peking, en je loopt iedere dag 6 uur met een gemiddelde snelheid van vijf kilometer per uur; hoeveel dagen ben je dan onderweg?

Waarom is dit toch een gewone vraag? Omdat deze vraag – ook al moet je lang nadenken en heel wat rekenen – duidelijk beantwoord kan worden.

Je kunt ook zeggen dat het bij gewone vragen om feiten gaat. Zo is het een feit dat Parijs de hoofdstad van Frankrijk is; ook is het een feit dat Den Haag de hoofdstad van Frankrijk *niet* is. Precies zoals: vier plus vier acht is en niet zeven of negen.

